

Ansvar i ideella föreningar

Fredrik Engström, Peter Hellman - 2025-08-27

**Årets
samhälls-
insats 2025**

 EVENSKA
UTBILDNINGSPRIS

Fredrik Engström Peter Hellman

Advokater, Engström & Hellman
Advokatbyrå

*Lång erfarenhet från arbete med
civilsamhällesorganisationer*

*Biträder alla former av ideella föreningar
och stiftelser*

Agenda

- Inledning
- Behörighet och befogenhet
- Ansvarsfrihet
- Skadeståndsansvar
- Tillsyn och intern kontroll

Inledning

Lagstiftning för ideella föreningar saknas

Lagen om ekonomiska föreningar kan ibland ge ledning

God föreningssed, doktrin och (viss) praxis ofta viktigare

Styrelseledamöter är sysslomän, svarar mot stämman

Allmänna regler om fullmakt gäller

Ofta missförstånd och ibland interna felaktiga dokument hos t ex banker

Styrelsens behörighet och befogenhet

Behörighet

- Vad styrelsen eller dess ledamöter kan göra med bindande verkan för föreningen gentemot tredje man.
- Omfattar i princip alla åtgärder som ligger inom ramen för stadgar och verksamhetsföremål

Styrelsens behörighet och befogenhet

Befogenhet

- Befogenhetsinskränkningar sker normalt genom beslut på stämma eller av styrelsen själv.
- Typiskt: delegationsordning
- Vanligare med befogenhetsinskränkningar för enskilda firmatecknare

Ansvarsfrihet

Kopplat till ev. skadeståndstalan

- Fråga för stämman *före* nytt val, enkel majoritet
- Omfattar kända förhållanden
- Styrelseledamöterna normalt jäviga
- Preskription enligt 18 kap. 9 § HB, ett år efter stämman

Personligt betalningsansvar

Mot föreningen?

- Vårdslös förvaltning eller delegation, ej ansvarsfrihet

Mot utomstående?

- Ansvarsgenombrott?
”Dammfallet” NJA 1947 s. 647
- Skatter och avgifter, 12 kap 6
§ SBL

Skadeståndstalan

- Styrelsen för talan för föreningens räkning
- Stadgarna kan föreskriva att talan för föreningens räkning får föras av ett antal medlemmar
- Samtliga sysslomän kan hållas ansvariga, inte bara styrelsen

Tillsyn och intern kontroll

Revisionsskyldighet

- Normalt inte
- Föreningar som är skyldiga att avsluta bokföring med årsredovisning
- Revisionsskyldighet enligt stadgar?
- Annan granskningsfunktion?

Hur undgå ansvar?

Rösta nej till skadegörande beslut

- Reservation ett sätt att dokumentera

Avgå

- Inte lämpligt om ansvar redan uppkommit

Sätt föreningen i konkurs

- För att undgå ansvar enligt SBL

Ideella föreningar – juridik och praktik

7 november 2025

Som kursdeltagare får du kunskap om:

- De juridiska grunderna för att förstå ideella föreningar och ideella föreningars rättsliga särart
- Styrelsens, föreningsstämman och andra organs funktion och ansvar
- Medlemskapsfrågor, inklusive inträde, utträde, uteslutning och möjligheten att få beslut prövade
- Stadgarnas roll, hur de ska tolkas och vilka begränsningar som gäller
- Ekonomisk förvaltning samt förutsättningar för upplösning och likvidation

Vad tyckte du om dagens webinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på utvärderingen!
Efter det besvaras frågor i mån av tid

Frågor?

**Årets
samhälls-
insats 2025**

 EVENSKA
UTBILDNINGSPRISSET

Tack!

För frågor om BG Institute och våra kurser,
mejla oss på kursinformation@bginstitute.se

**Årets
samhälls-
insats 2025**

SVENSKA
UTBILDNINGSPRISET